Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 11-го ЧЕРВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 11, 1980 No. 132. VOL. LXXXVII.

ЦУКА НАМІТИЛА НОВІ НАПРЯМНІ ПРАЦІ

Чікаго, Ілл. — Тут відбулася в днях 7-8 червня конвенція Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА), яка вибрала нові керівні органи і устійнила напрямні дальшої діяльности. Збори ствердили такі успіхи української кооперації в ЗСА, які тепер можуть стати широкою базою нового великого кроку вперед. Нове законодавство створює нові, багато кращі як дотепер, можливості і Збори доручили новообраній Управі використати всі можливості для того, щоб стати ще більш важливем чинником в українському житті та разом з іншими організаціями й установами піднести його на вищий рівень.

У Зборах взяли участь 43 делегати з уповноваженням від 19 кредитових кооператив і одної споживчої. Крім цього численні гості й представники інших установ з увагою слідкували за перебігом нарад.

На багату програму склалися два спеціялізовані й один загальний панель, доповіді та дискусія, які порушили теперішне господарське положення у ЗСА і стан української кооперації, нове законодавство, нові методи керівництва кооперацією й нові методи відчитности — була окрема показова лекція спеціяліста в ділянці компютеризованого книговедення, — а на цьому тлі завдання кооперації у ближчому майбутньому й методи для здійснювання цих завдань. Доповідали Роксоляна Гарасимів, О. Плешкевич, Р. Мицик, С. Кравченюк, Б. Плешкевич, Б. Ватраль, В. Гупалівський, Д. Григорчук, В. Колодчин, П. Олексюк. У дискусії забирали слово делегати всіх кооператив, які внесли чимало нового в аналізу намічених тем, а опісля у висновки і резолюції.

Перший день був виповнений обговоренням цілого комплексу проблем і завдань української кооперації на терені ЗСА. Пов'язання кооперації з цілістю зорганізованого життя, її місце в тому житті і її завдання та обов'язки проходили провідною ниткою у всіх роздумуваннях, а особливо відбилися вони в кінцевих висновках і резолюціях. Не забракло й критичних завваг, а особливо вимоги, щоб поліпшити і збільшити працю.

Увечері першого дня після нарад відбувся бенкет з мистецькою програмою, на якому Христина Липецька відспівала чотири пісні, а Я. Гайвас виголосив програмове слово.

Другого дня нарад, після звітів дотеперішньої Управи, обговорено численні технічні й методичні проблеми, внесено невеличкі зміни в статут, затверджено програму вкладів і позичок, признано допомоги та затверджено бюджет.

В основному переобрано Управу в дотеперішньому складі з деякими доповненнями: оплесками потверджено Омеляна Плешкевича почесним головою ЦУКА, почесним членом обрано співзасновника й довголітнього керівного члена кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку Романа Раковського, який саме тепер відійшов на пенсію після довгих десятків років праці в кооперації в Україні і в ЗСА. Головою ЦУКА переобрано Романа Мицика, трьома заступниками Л. Футалу, Р. Бігуна і Л. Гупалівського, склад Ради збільшено до 18-ох чоловік і в склад її ввійшли представники всіх активніших кооператив. Секретарем обрана Н. Филиповича.

В одній з точок резолюції так сформульовано загальні завдання й напрямні дані з'їздом Управі ЦУКА: „Нове законодавство створює великі можливості для широкого розвитку та для нових дій української кооперації в цій країні. Ці нові можливості мусить вона і в централі ЦУКА і в поодиноких кооперативах повністю використати...Конвенція Централі Українських Кооператив Америки закликає усю українську громадськість, а зокрема українських професіоналістів і підприємців своєю участю і активною співпрацею піддержати українську кооперацію на новому етапі її поширеної діяльности".

Затіснюються зв'язки поміж ЗСА і КНР

Вашінгтон. — Асистент Державного секретаря для Східньоазійських справ і для Пацифіку, Ричард Голбрук, поінформував, що „під кінець цього року ми викінчимо сформулювання легальної і інституційної рами, в якій будуть розвиватися до своїх можливостей господарські, культурні, наукові і технологічні відносини між американським і китайським народами". У промові про товарообмін між ЗСА і КНР він поінформував, що розвиток тих відносин пішов уже значно далі, як раніша „дипломатія трикутника ЗСА-СССР-Китай".

Саме тепер обидві сторони закінчують виготовляти тексти консулярної конвенції і незабаром повинні бути відкриті нові китайські консуляти в Ню Йорку, Чікаґо і Гонолюлю. Перервані недавно розмови про доставу китайських текстильних виробів, які своєю ціною й якістю загрожують американській продукції, будуть відновлені. Китай отримає кредити й інші полегши від Експорт-Імпорт Банку в ЗСА. Вашінгтон готовий допомогти Китаєві в розбудові всіх потрібних технологічних засобів безпеки, коли тільки Китай виготовить свої пляни й устійнить, що йому потрібно.

Голбрук поінформував, що щомісяця прибуває з Китаю до ЗСА біля 100 різних делеґацій і груп. В останніх 12-ох місяцях Америку відвідало понад 8,000 китайців, а в біжучому році понад 60,000 американців відвідає Китай.

„Ми не продаємо зброї Китаєві, ані не опрацьовуємо спільних військових плянів", — сказав Голбрук, — „але коли б СССР, наприклад, з Афганістану посунувся на Пакістан, займаючи таким чином більш загрозливу поставу, тоді Китай і ЗСА ввійдуть у ще ближчі зв'язки".

ДЕМОКРАТИ ГОТОВІ ДОКЛАСТИ УСІХ ЗУСИЛЬ і фінансів, щоб не допустити конгресмена Джона Андерсона на список кандидатів на президента ЗСА у виборах осінню цього року. Андерсон, як відомо, старається дістати підтримку стейтів, щоб попасти на список як незалежний кандидат. „Ми не знаємо скільки це коштуватиме Демократичну партію, — заявив речник Крайового демократичного комітету Роберт Нюман, але ми правдоподібно видамо стільки, скільки буде потрібно". Правники в Огайо, Ню Йорку, Массачусетс, Північній Каролайні, Теннесі й інших стейтах вже поробили певні заходи, щоб зупинити Андерсона у його стараннях попасти на список кандидатів. Андерсон, під час кампанії на Фльориді, заявив, що таке потягнення демократів є наглядним доказом, що американцям відбирається нагоду голосувати за ким вону хочуть.

БРАТЕРСТВО — НАЙБІЛЬШЕ НА ПОТРЕБУ

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Згідно із закликом Крайового Братського Конгресу Америки, а вслід за тим і закликами губернаторів поодиноких стейтів та посадників міст, американський нарід відзначає цей тиждень, як тиждень братерства, бо — як це сказано в заклику згаданого Конґресу — „фратерналісти давно визнали культурні і духові вартості за такі, що заслуговують на зберігання в сучасному суспільстві" і тому „поставили собі за завдання виявити їхню глибоку турботу розладом родинних структур в Америці".

Закликаючи до відзначення „Тижня братерства", який закінчився цієї суботи „Днем Прапора", як символ американських ідеалів та відданости цим ідеалам, Крайовий Братський Конгрес промовляє також в імені Українського Народного Союзу та інших українських братських Союзів, які до цього Конґресу належать.

Головний Екзекутивний Комітету УНСоюзу вважає за відповідне ще й окремо зі свого боку піддержати заклик Братського Конгресу, бо мабуть серед жадної іншої етнічної групи в Америці пригадка ідеалів братерства та їх респектування не є так дуже на потребу, як серед українців.

Братерство та його ідеали лягли в начало УНСоюзу. Його створення в День Вашінґтона 22-го лютого 1894-го року „Свобода" схарактеризувала цитатою Шевченка: „І. о диво — трупи встали і очі розкрили! І брат з братом обнялися і проговорили — слово тихої любови!" Цитатами закликів до братерства найвидатніших постатей нашої історії можна б, мабуть, скласти великий том. „Хто рече кохаю Бога, а не поратує брата — лож єсть!" — писав другий велетень нашої літератури Іван Франко, а Шевченко у своєму „Посланні" благає живих і мертвих і ненароджених: „Обніміте ж, брати мої, найменшого брата...".

Усе це свідчить і потверджує, що братерство, ця біблійна братня любов у практиці, яка не знає тяґару, якого не можна б для брата піднести і не знає провини, якої братові не можна б простити, завжди була на потребу серед нашого народу і великою потребою є вона зокрема сьогодні. Зайво було б наводити приклади, бо вона наяві і їх забагато. Як інакше, як незрівняно ліпше виглядала б наша громада, наші установи й багато з наших родин, якщо всі ми разом і кожний з нас окремо мислив би і діяв би в дусі братерства!

Проголошений Крайовим Братським Конгресом цей Тиждень Братерства дає добру і додаткову нагоду застановитись над цими справами та винести відповідні рішення щодо нашого щоденного практичного поступування. До цього й закликаємо всіх членів Українського Народного Союзу!

З братським привітом,

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС
Джерзі Сиgetті, Н.Дж., 9-го червня 1980.

Шукають рівноваги поміж інфляцією і рецесією

Париж, Франція. — Майже рівночасно з американським комунікатом про рецесію в ЗСА, яка почалася з початку цього року, а тепер швидким темпом розгортається й поглиблюється, Організація господарської співпраці і розбудови, до якої належать 24 західні держави, видали своє резюме про господарське положення в тих країнах.

В Парижі відбулася міністерська господарська зустріч представників тих держав. Еміль ван Леннеп, генеральний секретар Організації, в доповненні до резюме подав свої завваги до сучасного господарського положення і до виглядів на найближче майбутнє. З огляду на те, що члени Організації господарської співпраці і розбудови мусять закуповувати за кордоном майже повністю нафтову ропу і вироби з неї, великою проблемою для них є питання цін нафти. Арабське ембарго на нафту в 1973 році спричинило поважну рецесію у їхніх господарках тоді і вони тепер побоювалися подібного.

Представник ЗСА, підсекретар Державного департаменту для економічних справ Ричард Купер, підкреслив потребу знайти рівновагу між поборюванням інфляції і ризиком поглиблення рецесії.

У Маямі відбулися демонстрації проти президента Картера

Маямі, Фла. — Юрба у числі кількасот озлоблених демонстантів обкидали моторкаду президента Джіммі Картера у Маямі, місті недавніх расових заворушень.

Коли Президент, зустрінувшись з лідерами стейтового і міського урядів всідав до автомобіля, щоб виїхати на летовище, демонстранти почали вигукувати образливі гасла, а опісля кидати каміння і пляшками в сторону авт. У міжчасі автомобіль Президента рушив і тільки одна пляшка попала в задню частину авта. Натомість каміння й інші предмети полетіли в інші авта з обслугою і кореспондентами. Вибито шиби також в автобусі, який був призначений для охорони і гостей. Поліція оцінила число демонстрантів на приблизно 400 осіб.

Запитаний кореспондентами на летовищі в Маямі президент Картер відповів, що йому невідомо, що сталося після його від'їзду. З Маямі Президент відлетів до Сієтлу, щоб там виголосити доповідь на конференції посадників міст.

Президент Картер поїхав до Маямі з метою, щоб на місці оглянути і зорієнтуватися про потреби для відбудови цілих кварталів міста знищених під час расових заворушень минулого місяця. Президент турбувався також тим фактом, що через заворушення понад 3,000 осіб втратили працю в Маямі. У розмові з речниками стейтових і міських урядів Президент обороняв політику теперішнього Уряду перед численними закидами негритянських лідерів, які погрожують, що вони зберуть від 12-15 мільйонів долярів для радіо і телевізійної кампанії в користь Роналда Регена і розкриття „невдачної політики Картера". Картер стрінувся в Маямі також з лідерами еспаномовної спільноти і обговорював з ними проблему кубинських втікачів. Також велика група втікачів з Гаїті домагається рівнорядного з кубинцями трактування.

ГУБЕРНАТОР Б. БИРН ПРОГОЛОСИВ „БРАТСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ" У НЮ ДЖЕРЗІ

Джерзі Ситі, Н.Дж., — Дня 27-го травня ц.р., губернатор Нюджерзького стейту Брендан Бирн видав проклямацію, проголошуючи дні від 8-го до 14-го червня „Братським Тижнем", у цьому стейті.

Проголошуючи цей „Братський Тиждень", губернатор у своїй проклямації заявив, що він це зробив з уваги на кожнорічний заклик Крайового Братського Конгресу Америки, до поодиноких членів-установ, щоб підтвердити „ідеї і цілі" фратерналізму, а також тому, що ці товариства вже давно проявили свій патріотизм почерез святкування Крайового Братського Тижня під час спеціяльних відзначень Дня Прапора 14-го червня.

Цей тиждень від 8-го до 14-го червня 1980 року для святкувань назначив Крайовий Братський Конгрес Америки, що складається з 94 членів-установ і більше як 10 мільйонів членів. Б. Бирн підкреслив, що місцеві відділи братських союзів виробивши ряд різних громадських і патріотичних програм, сповнюють свою велику службу щодо громадян Ню Джерзі і цілої країни.

Видавши цю проклямацію, губ. Брендан Бирн водночас закликав усіх громадян цього стейту включитися у відзначення, щоб цим самим признати великий вклад, який дали ці братські організації для стейту і цілої країни.

Єгипет і Ізраїль прийняли пропозицію президента Картера

Вашінгтон. — Згідно з попередньою умовою Єгипту з Ізраїлем, до 26-го травня мали бути устійнені спільні напрямні для встановлення автономії палестинсько-арабського населення в Ізраїлі. Умови цієї не дотримано, а дальші розмови перервано. Президент Картер запропонував обидвом сторонам негайно поновити розмови в цій справі у Вашінгтоні, на що вони погодилися.

Питання автономії для палестинських арабів залишилося останньою нерозв'язаною проблемою в єгипетсько-ізраїльських розмовах, започаткованих домовленнями в Кемп Дейвіді у вересні 1978. Тому що не дотримано реченця 26-го травня, до якого і ця проблема мала бути розв'язаною, президент Єгипту Анвар ель-Садат відкликав своїх делеґатів на ті розмови. До загального арабського обурення з того приводу останньо долучилися західньо-европейські держави, які заявили, що якщо не буде зміни в тій ситуації, вони зі свого боку висунуть ініціятиву й запропонують розв'язку. Президент Картер у намаганні врятувати домовлення в Кемп Дейвіді, як підставу для рішень, звернувся до урядів Ізраїля й Єгипту з пропозицією розпочати розмови у Вашінґтоні в цій справі, які опісля в потребі можуть бути пересунені до Ізраїля й Єгипту. Обидві сторони цю пропозицію прийняли і 22-го або 29-го червня такі розмови почнуться у Вашінгтоні.

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР скеровує тепер вістря своєї атаки на головного опонента у президентських виборах осінню цього року, республіканського кандидата Роналда Реґена. Розмовляючи з демократичними лідерами 50-ти стейтових демократичних комітетів, Картер заявив, що він більш як певний, що американський народ перевибире його на Президента ЗСА, тому, що американці оцінюють більше політичну відвагу людини, як „демагогію" і „дешеві обіцянки".

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОІНФОРМУВАВ, що число безробіття значно підвищилось в травні і на початку червня ц.р. та досягло тепер 7,8 відсотків. В травні 900,000 робітників втратили працю, найбільше число від часу перебрання президентури Джіммі Картером. Речники департаменту уважають, що головною причиною зросту безробіття є випуск на ринок мільйонів нових робітників, які закінчили студії чи технічні школи, при рівночасному спаді місць затруднення головно в автомобільній і сталевій індустрії.

ДЕПАРТМЕНТ ЕНЕРҐЕТИКИ ДАВ ДОЗВІЛ продавцям і гуртівням бензини підвищити ціни на 1,2 центи за ґалон, починаючи з 15-го червня ц.р. Загально сподіваються, що ціни на бензину від 1-го липня будуть піднесені на 8,2 центи. В міжчасі іракський міністер нафтової індустрії Абдель Керім заявив, що арабські країни повинні обмежити видобування нафти, щоб перешкодити накопиченню цього продукту західніми країнами. Магазинування нафтових продуктів, на думку Іраку, перешкоджає арабським країнам продавати нафту за узгідненими цінами.

ЛІДЕР ДЕМОКРАТИЧНОЇ БІЛЬШОСТИ В СЕНАТІ сенатор Роберт С. Бирд заявив кореспондентам, що не зважаючи на натяки колишнього державного секретаря Сайруса Венса і прихильне наставлення Едмунда Маскі, справа ретифікації договору про обмеження стратегічної нукларної зброї (САЛТ II) підписаного президентом Джіммі Картером і Леонідом І. Брежнєвим у Відні, не буде поставлена цього року під голосування в Сенаті. Запитаний чи справа договору у змінній ситуації таки буде поставлена на голосування ще перед листопадовими виборами, Бирд категорично сказав, що ні, хоч він уважає, що ратифікація була б в інтересі безпеки ЗСА, однак вона не отримала б більшости в Сенаті до часу, як совєтські військові частини перебуватимуть в Афганісані.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР НАКАЗАВ стейтовим властям і Депатраментові справедливости старатися вислати назад на Кубу кількасот кубинців-злочинців, які прибули до ЗСА із 112,000 втікачами. Існують докази, що кубинський диктатор Фідель Кастро зумисно включив у групи втікачів злочинний елемент і посихічно хворих в'язнів. Пресовий секретар Білого Дому Джоді Повелл заявив, що було б недопустимим, щоб цей злочинний елемент був розміщений по стейтах.

РЕЛІҐІЙНУ СЕКТУ „ГЕР КРІШНА" в Каліфорнії поставлено під поліційну охорону після того, як службовці Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) відкрили в березні велику кількість зброї і амуніції на одній оселі, яка є власністю секти. Два місця пізніше поліція в Берклі знову відкрила магазин зі зброєю і 50,000 фунтів пороху, з якого виробляють амуніцію. Крім того власник будинку біля оселі секти Крішна у Монтесвіллі, Західня Вірджінія, повідомив поліцію, що члени секти загазинують зброю і в лісті справляються у стрілянні.

ЧОРНОВОЛА ЗАСУДИЛИ НА П'ЯТЬ РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ



Вячеслав Чорновіл

Ню Йорк, Н.Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — У п'ятницю, 6-го червня ц.р., в Якутську засудили на п'ять років таборів Вячеслава Чорновола, журналіста і одного з найвидатніших діячів українського руху опору.

Чорновола судили за статтею 117 Кримінального кодексу Російської СФСР — спроба „зґвалтування". У статті говориться:

„Зґвалтування, тобто статеві зносини з застосуванням фізичного насильства, погрози або використання безпорадного стану потерпілої, карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років".

Кодекс УССР передбачає за цей самий злочин покарання від трьох до восьми років.

Суд над Чорноволом тривав три дні, від 4-го до 6-го червня, коли проголосили присуд. Боронив Чорновола адвокат з Москви. Вже два місяці, тобто від дня арешту, Чорновіл голодує. Стан його здоров'я поганий. Його дружина, Атена, яка його відвідала, була потрясена його виглядом.

Чорновіл, перебуваючи на засланні, став членом Української Гельсінкської групи.

Як відомо, органи КГБ спрепарували нову справу проти Чорновола в такий спосіб: 8-го квітня ц.р. його викликали, буцім то для полагодження якоїсь справи, з Нюрби, де він після 7-річного ув'язнення в таборі відбував заслання, до м. Мирного. Коли він туди прибув, його на вулиці арештували начебто за намагання „зґвалтувати" якусь жінку.

Одержано також інформацію, що засуджений на сім років таборів та п'ять років заслання український філолог та історик Юрій Бадзьо хворіє на виразку шлунка. Він має теж катаракт на одному оці.

Члени УММАН взяли участь у конференції

Монтреаль Кве. (І.С. УММАН). — Тут, у приміщенні нового Квебекського університету, відбулася в днях від 31-го травня до 2-го червня ц.р., наукова конференція канадських та американських назвознавців з видатною участю українських доповідачів — членів Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук (УММАН).

З доповіддю про Тараса Шевченка й Івана Франка, що їхніми іменами у Монтреалі названо дві вулиці — „Бульвар Шевченко" й „рю Іван Франко" — виступив (Закінчення на стор. 3)

У світі

БАНК МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ в Базелі, Швайцарія, перевів студії сучасного господарського положення у вільному світі й дійшов до висновку, що дві основні проблеми економіки західних країн вимагають тривалої розв'язки. Тими основними проблемами є інфляція й постачання енергії. Якщо країни, в яких інфляція стала постійним явищем, справді хотять позбутися її, вони мусять застосувати дуже радикальні засоби й приготовитися на „довший період болюче повільного росту індустрії Заходу". Це, однак, викличе постійний зріст безробіття, але без цього виходу немає.

ІРАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВИКЛЮЧИВ із свого складу трьох членів, а проти деяких інших провадять слідження. Між виключеними депутатами знаходиться ватажок одного з більших племен в Ірані. Останнього не лише виключено з парляменту, але й арештовано. В часі арешту „революційні охоронники" побили його. Склад парляменту й далі неповний, бо в деяких виборчих округах, особливо в Курдистані, не відбулися вибори, або обрані відмовилися взяти участь у парляменті.

ГУАНҐ ГУА, МІНІСТЕР ЗАКОРДОНИХ СПРАВ Китайської Народної Республіки, відбуває поїздку по скандинавських країнах, Данії, Швеції, Норвеґії. Метою тієї поїздки є нав'язати тісніші дипломатичні відносини й започаткувати розмови на тему поширеної господарської співпраці. В часі поїздки Гуа відбуде зустрічі з членами королівських родин. Не зважаючи на мирові цілі тієї поїздки, в Москві вона викликала поважне стурбування і неґодування.

ПАКІСТАНСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Аґа Шаґі вибрався в коротку поїздку до Румунії й Західньої Німеччини. Поїздка ця пов'язана з гіршаючим положенням в Афганістані та із закріпленям совєтської окупації у тій країні. Румунія запропонувала посередництво у конфлікті між країнами і СССР. Особливе заклопотання викликає положення на пакістанському кордоні після того, як совєтські війська закріпили на ньому свої позиції.

З НЮ ДЕЛІ, ІНДІЯ, ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО суди й розстріли, які переводить нова афганська влада, наставлена Москвоою. Згідно з совєтською практикою, різних підсудних змішують, щоб закрити дійсний стан та добитися відповідних пропагандивних ефектів. Афганських самостійників і релігійних борців змішують з людьми попереднього режиму Гафізуллі Аміна. Останньо засуджено на розстріл 10 осіб на чолі з братом Аміна, Абдуллею, і його сином Ассадуллею, разом з ними розстріляно Абулу Маджіда Калакані, відомого командира партизанських загонів.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кінець правиборів — хаос

Минулого тижня закінчилася перша стадія складних за американською конституцією цьогорічних президентських виборів — у вісьмох стейтах відбулися останні правибори, закінчилися уже так звані партійні кокуси. Остаточно, з-поміж усіх 33-ох демократичних правиборів президент Джіммі Картер виграв у 23-ох, отримавши в них більше делеґатів, аніж йому потрібно для отримання номінації на офіційного кандидата Демократичної партії.

По республіканському боці Роналд Реґен, після зречення від дальшої участи у президентській кампанії найповажнішого його суперника Джорджа Буша, не мав у минулий вівторок взагалі ніяких виборчих суперників і здобув в загальному підсумку 1,000 делеґатів, хоча для отримання номінації на президентського кандидата від Республіканської партії треба тільки 998 делеґатів. Виходить, що „все в порядку": в листопадових виборах — виборці, згідно з отаким вислідом правиборів, мали б до вибору або демократа Картера, або республіканця Реґена.

Але справа куди складніша і майбутність листопадових виборів замрячена не менше, як було на початку стейтових правиборів. Сенатор Едвард Кеннеді несподівано виграв правибори у великих стейтах Каліфорнії і Ню Джерзі та у двох малих стейтах, Ровд Айленді і Ню Мехіко. Хоча він здобув загально тільки 1,209 делеґатів, проте це настільки поважне число, що Кеннеді може виконати свою погрозу перенесення боротьби на терен Конвенції. Він вимагатиме „одвертої конвенції": мовляв, Джіммі Картер не має шансів виборчої вигри, бо програв у таких найбільших стейтах, як Ню Йорк, Пенсильванія, Каліфорнія і Мічіґен. Кеннеді може покликуватися теж на вислід різних опитів, що самі демократи, які голосували за Президента, невдоволені тією кандидатурою. Проте ці самі опити виявляють, що вони ще менше вдоволені кандидатурою Кеннеді. Можна було почути видатного телевізійного коментатора, який твердив, що демократичні виборці будуть на Конвенції цілком розгублені і що не можна виключати можливости, що дійсно „вискочить" якийсь третій номінат, наприклад віцепрезидент Волтер Монделл. Едвардові Кеннеді повелося, що голосували за ним мільйони, проте годі повірити, щоби він міг одержати від своєї партії призначення на її офіційного кандидата на президента ЗСА, коли на Конвенції — як заповідають противники Кеннеді — вирине знову трагічна історія загину дівчини в його автомобілі в Чаппаквідіку та справа його родинних неполадків. Щоб не допустити до скандалу й розбиття Конвенції, що було б для неї катастрофою, президент Картер запросив Кеннеді на нараду до Білого Дому „для завернення миру в партії", але сенатор заявив, що він дальше змагатиметься за номінацію.

Не дуже рожево і по республіканському боці. Там теж є можливість розколу, дармащо здавалося, що республіканці з'єднані і цією єдністю перевищують демократів. Республіканці з ліберального крила невдоволені ніби надто консервативним обличчям Роналда Реґена. Наявним доказом того невдоволення стала несподівана резиґнація співголови Республіканського Крайового Комітету Мері Крісп, яка раптом заявилася за кандидатуру Джона Андерсона, республіканського конґресмена з Чікаґо, який далі кандидує, як „незалежний". Андерсон — твердить названа видатна діячка Республіканської партії є надалі вірним республіканцем, але він є „поміркованим", доказом чого є факт, що він підтримує проєкт конституційного Додатку про „рівні права" чоловіків і жінок. Не можна виключати, що арґумент „поміркованости" Андерсона переконає численних виборців, зокрема жінок, щоби перекинули свої голоси на Джона Андерсона, дармащо загал американського народу його майже не знає.

Президент Картер один раз виїхав з Білого Дому на особисту виборчу кампанію. Він усе ж виграв балянс правиборів, але фактом є, що економічна рецесія і невдачі ЗСА у міжнародному світі не сприяють його кандидатурі. І тому на несповна п'ять місяців перед виборами настав хаос. І цей хаос ледве чи вдасться наладнати без політичного кровопролиття.

Володимир Душник

МОСКОВСЬКИЙ КЛИН

Із кінцем тижня ц. р. Москва відітхнула з полегшою, осягнувши поважні успіхи на міжнародному терені. Бойкот Олімпіяди, заініційований президентом Картером майже провалився, бо три найважливіші американські союзники в Західній Европі — Велика Британія, Франція і Італія — висилають свої спортові дружини на змагання до Москви.

Жорстокість в Афганістані

Справа совєтської інвазії на Афганістан також послідовно втихає. Вправді, сама інвазія тієї азійської країни, коштувала і далі коштує Москву не тільки великі грошові суми, але також Совєтський Союз заплатив за це втратою міжнародного престижу серед народів „третього світу". Та на цьому і кінець. Совєтські війська поводяться жорстоко і брутально в Афганістані, вбиваючи тисячі цивільного населення та примусивши понад мільйон афганців тікати до Пакистану.

Тепер Москва старається не тільки леґалізувати свій підбій Афганістану, але намагається повернутися до політики детанту так наче б нічого не сталося на політичній арені світу.

Недавно московські служаки в Кабулі почали робити заходи для „унормалізовання" відносин з Іраном і Пакистаном, але під умовою, що всякі „чужі" війська в Перській затоці „мусять бути припинені", цебто Америка повинна відтягнути свої морські та летунські сили, які тепер перебувають на цьому обширі.

Дня 16-го травня ц. р. державний секретар Маскі зустрів у Відні совєтського міністра закордонних справ Ґромика. Правда, Маскі говорив гостро з Ґромиком, але при кінці їхньої конференції Маскі заявив, що Америка хоче повернути до політики детанту з СССР.

Ця заява тепер наглядно наробила великого замішання в рядах американських союзників, що якщо Америка хоче повернутися до політики детанту, то чому цього не можна робити Франції чи Західній Німеччині.

Тому, французький президент Валєрі Жіскар д'Естен полетів до Варшави зустріти Брежнєва, при тому, навіть не уважаючи за відповідне повідомити свого союзника — Америку. Німецький канцлер Гелмут Шмідт вибирається до Москви при кінці червня ц. р. Щобільше, Москва і Бонн підписали 30-го травня 1980 року нову торговельну угоду, заявляючи, що ця нова угода засвідчує, що не зважаючи на загарбання Совєтським Союзом Афганістану, політика детанту віджила.

Більше того, на конференції ісламських країн, що відбулася в половині травня ц. р. в Пакістані, вістря нападів звернено не проти СССР, але проти ЗСА, за це, що Вашінґтон не міг чи не хотів загарантувати мілітарної допомоги для Пакістану на випадок совєтської інвазії.

Висновок із цього, що Москва тепер може бути спокійна, бо знає, що раніше чи пізніше Іран і Пакістан визнають маріонетковий просовєтський уряд у Кабулі.

Нова ініціятива

Франція також починає вести нову ініціятиву в справі Близького Сходу та Палестини. Французький міністер закордонних справ, Жан Франсуа-Понсе одверто заявив 30-го травня ц. р. у Вашінґтоні, що західньоевропейські союзники Америки, спонукані провалом єгипетсько-ізраїльських переговорів, шукатимуть „інших шляхів" у напрямі розв'язки палестинської проблеми.

Як відомо, Франція та інші західньоевропейські держави, є за незалежністю Палестини, і дуже швидко визнають Палестинську Визвольну Організацію, як речника Палестини.

Можна сказати, що американська закордонна політика є у великому клопоті.

НЕВДАЧА СПРОБИ ВИЗВОЛИТИ американських закладників в Теграні і дискусія після неї виявили потребу створення окремих бойових з'єднань для таких завдань. Більшість великих країн вже раніше потворили такі формації і відповідно їх вишколили. Завдяки цьому їм удалося перевести успішно подібні завдання. Останньо виконали з успіхом таке завдання англійські спеціяльні формації, звільняючи закладників в іранській амбасаді в Лондоні. Для акції в Ірані американці створили окрему групу у Форті Браґ, яка не мала ні достатнього часу для вишколу, ні відповідного виряду й узброєння. Для усунення таких недоліків у майбутньому ЗСА плянують створити окрему постійну формацію.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО РОЙТЕРСА повідомляє з Лондону, Англія, що там відбулася доповідь міністра енерґетики Дейвида Гавелла, в якій він гостро підкреслив неминучість дальшого катастрофального розвитку господарки західнього світу, якщо країни Заходу не знайдуть розв'язки енерґетичної проблеми. Захитання основ господарки Заходу, на думку міністра Гавелла, захитує їхню соціяльну структуру й ослаблює національно-державні системи. Гострота енерґетичної проблеми може породити нищівні міжнародні конфлікти. Крім цього енерґетична криза внеможливлює країнам, які щойно розвиваються, перевести в себе індустріялізацію й модернізацію господарки.

Володимир Мацьків

БУДІВНИКИ МАЙБУТНОСТИ

Доволі часто люди запитують, хто був тим чинником, що здвигнув сьогоднішню культуру, хто став двигуном поступу. На такі питання можна почути різні відповіді: Одні висувають різних мистців, інші говорять про володарів, президентів, законодавців та деяких інших людей.

На перший погляд, могло б здаватися, що всі ці відповіді є стовідсотково правдиві; але коли приглянутися до цієї справи ближче, то можна прийти до переконання, що є хтось, хто промостив шлях всім тим великим людям, хтось, хто збудував їм фундаменти під їх знання. Людина, про яку мова, стоїть звичайно в тіні, про неї мало хто думає і нею мало хто цікавиться. Вона, зробивши свою роботу, звичайно відходить у забуття.

Ця людина — це учитель.

Почавши від прадавніх китайських, гіндуських, грецьких та інших виховників, до вчителів усіх шкіл новіших й найновіших часів — бачимо, що головним чинником, що двигав поступ вперед, що поширював знання, що виховував нові покоління, що приготовляв їх до праці для держави і народу, що будував підвалини під релігійні культи і т. п. був учитель.

Педагогічні ідеї

Бути учителем, справжнім учителем, а не робітником, що „відбуває" тільки свої години, це вже свого роду мистецтво. Але мистецтво особливого роду, про яке наш педагог Г. Ващенко в своїй праці „Виховання волі і характеру" написав: — „Як і всякий мистець, педагог втілює у певні форми свої педагогічні ідеї. Дехто порівнює педагога зі скульптором.

Подібно до того, як скульптор бере брилу мармуру і творить з неї статую, що втілює собою образ, створений фантазією мистця, так і педагог з дитини, як сирого матеріялу, творить певну закінчену особовість, відповідно до свого виховного ідеалу.

Але при всій зовнішній подібности між скульптором і педагогом, між ними є значна різниця. Скульптор, як архітект або маляр мають справу з мертвим, пасивним матеріялом. Педагог має справу з дітьми, живими істотами, що становлять собою живі індивідуальності зі своєрідними психофізичними особливостями. Відповідно до цих особливостей, кожна дитина по своєму реагує на кожний задум педагога, і він не може бути байдужим до такої реакції".

„Коли скульптор невдалою працею зіпсує шматок мармуру, то шкода з цього буде невелика і то лише матеріяльна. Та коли ж педагог покалічить душу дитини, то це вже буде не тільки втрата, а й справжній злочин перед дитиною, який іноді й зовсім неможливо виправдати.

Виховуючи підростаюче покоління, педагог бере найактивнішу участь у творенні майбутнього свого народу. Особливо великого значення набуває праця педагога в переломові періоди історії народу.

Такий період переживаємо саме тепер. Майбутність великою мірою залежить від того, що уявляє з себе молоде покоління і як воно буде виховане".

Коли ми хочемо зберегти наших нащадків при вірі, національності та культурі її батьків, то ми мусимо звернути куди більшу увагу на наших вчителів, які допомагають у вихованні наших дітей.

Годі вимагати цього від тих „моґіканів", що їхні дні, чи місяці вже пораховані і яких невдовзі прийдеться попрощати навіки, але для тих, що повинні прийти і продовжувати працю, що її перервати ніяк не можна. А, на жаль, їх тепер так мало. Маємо на увазі ідейних одиниць, що їм глибоко на серці лежить майбутність нашої спільноти і нашого народу в цілому. Думаємо про тих, хто прагне своєю муравлиною працею трудитись над вихованням своїх молодших братів по крові, розбивати „скалу" інертности та мостити новий „гостинець", що ним повинно прийти нове життя, нове відродження нашої спільноти та нашого народу в цілому, аж до осягнення того, що нам належиться, тобто своєї власної від нікого незалежної держави.

Треба вірити, що в українському народі є багато доброго і шляхетного. Треба вірити, що ми ще не всі просякнули „новітніми методами виховання", про які говорить наша народна приповідка: „Не тратьте куме сил, спускайтеся на дно". Треба вірити, що між ними є чимале число одиниць, які радо присвятили б ціле своє життя для творчої праці свому народові. Потрібно тільке знайти ті одиниці, заопікуватися ними, показати їм ясний шлях та заохотити їх іти ним вперед.

Болючі наслідки

Коли ж не спроможемося на таке діло, наслідки можуть бути дуже болючі і їх направити не буде вже змоги. Про це повинні в першу черґу подумати наші провідні чинники та докласти всіх старань, щоб придбати добрих та чесних учителів для нашого молодого покоління, очевидно українських вчителів, які хотіли б і вміли рятувати наше молоде покоління від загибелі.

Володимир Жила

НАЗУСТРІЧ ЗНАМЕННІЙ ДАТІ

(До 1,000-річчя християнства в Україні, 1988)

Наближається 1,000-річчя християнства в Україні. Українці у цілому світі готуються ґідно відзначити цю знаменну дату в своїй історії.

Християнство — символ нового світу: вічне джерело віри та справжньої творчої думки, що глибоко западає в душу людини, хвилює її та гордістю сповнює її серце. Справді, хіба можна, собі уявити розвиток нашого народу без християнства? Воно почалося знаменною датою 1988 року, коли князь Володимир Великий „пізнав Бога сам і люди його". Запалений смолоскип віри ось уже близько 1,000 років пломеніє над українською землею.

Основне завдання

Основне завдання, що стоїть перед нами у зв'язку з підготовою до 1,000-річчя — це вивчення наших історичних надбань, що нерозривно пов'язані з розвитком християнства в Україні. Історія християнства в Україні — це вдячний матеріял для виховання у нашому народі глибокої віри, любови, працьовитости, рішучости, наполегливости у досягненні мети. Хай, отже, кожен українець у період підготови до відзначення 1,000-річчя християнства в Україні ще й раз замислиться над тим, який правильний шлях у житті обрати напередодні цього великого ювілею та якими корисними справами відзначити цю історичну дату.

Василь Ільчишин, власник видавництва „Хвилі Дністра, в Клівленді та мистець Юрій Мошинський з Денверу добре започаткували відзначення 1,000-річчя християнства в Україні. Видання першої мистецької серії „Церковна архітектура в Україні XI-XVIII ст. ст." — це кращий причинок для вивчення християнства в Україні. У серію графічних малюнків включено 12 церков, розпорошених по всій Україні: Собор св. Софії, церкву Всіх Святих, Золотоверхий собор св. Михайла (Київ), собор св. Юра Успенську церкву (Львів), катедру св. Спаса, церкву св. Параскевії (Чернігів), катедру Успіння Пресвятої Богородиці (Володимир Волинський), Іллінську церкву (Суботів), церкву Воздвиження Чесного Хреста (Дрогобич) і Троїцький собор (Новоселиця). До кожного малюнка додано коротку історичну довідку українською і англійською мовами.

Поміж згаданими церквами є дві дерев'яні церкви. Церква Воздвиження Чесного Хреста в Дрогобичі, пам'ятка XVII ст., з трьома чотиригранними пірамідальними вивершеннями та Троїцький дерев'яний собор, що стоїть над річкою Самарою у Дніпропетровській області. Величавий собор є вершиною українського дерев'яного церковного будівництва, що чудово передає естетичні уподобання Запорозького Козацтва й традиції архітектури Слобожанщини. Збудований народним майстром Якимом Погребняком з Харківщини в 1773-79 роках і перебудований в 1888 році, Троїцький собор — це дев'ятизрубна й дев'ятибанна будова, висотою в 37м.

Нищення пам'яток

У серії є одна церква зруйнована. Епохальну пам'ятку з часів княжої України — Золотоверхий Михайлівський собор над Дніпром зруйнувала совєтська влада в 1934-36 роках. Величавий собор, збудований в 1108-13 роках, коштом князя Святополка, сина Ізяслава, був прикрашений мозаїками і фресками ченця Алімпія. Хай цей скромний малюнок пам'ятного собору буде ще одним доказом як совєтська влада зберігає культурні пам'ятки українського народу. Церква св. Параскевії при П'ятницькім монастирі в Чернігові над Десною була частинно знищено під час війни в 1943 році. Відбудована в 1964 році, церква є однією з нечилсенних пам'яток староукраїнської архітектури, будова якої відзначається стрункістю і впливами візантійського стилю.

Кожна церква має в собі щось своєрідного, що характеризує її стиль та визначає красу. Церква — твердиня св. Покрови в Сутківцях над річкою Ущиця — це найстарша мурована церква на східньому Поділлі — шедевр будівництва XV ст., оригінальна пам'ятка своєї доби. Невелика розміром, всього 8 × 8 м., служила для молитви й для оборони перед нападами татар. Типовою церквою в Україні з перших сторіч християнства є катедра св. Спаса в Чернігові, побудована сином Володимира Великого, Тмутороканським князем Мстиславом Сміливим в роках 1024-31 і реставрована в 1678 році полк. Дунін-Борковським.

Найдавнішою пам'яткою церковної архітектури на Волині є катедра Успіння Пресвятої Богородиці у Володимирі Волинському, збудована в візантійському стилі князем Мстиславом Ізяславичем в 1160 році. Іллінська, або Богданова церква в Суботові над річкою Тясмин на Чигиринщині, збудована гетьманом Богданом Хмельницьким в 1653 році, є зразком українського пристосування ренесансового стилю. У цій церкві похоронено гетьмана Б. Хмельницького і його сина Тиміша. З київських церков у серію включено собор св. Софії, збудований Ярославом Мудрим. Ця церква Божої Премудрости є найвизначнішою

(Закінчення на стор. 4)

Оксана Бризгун-Соколик

СІМ ХИЖИХ КУЛЬ...

(1)

Цього року цілий український вільний світ святкує століття із дня народження Симона Петлюри, Головного Отамана армії і фльоти, Голови Директорії, президента Української Народної Республіки.

Відзначаємо Симона Петлюру, який ціле своє життя присвятив ідеї Соборности і Незалежности Української Держави, який до останнього дня свого життя йшов прямою дорогою до здійснення мрії, для якого держава була понад усе.

Минулого року ми відзначали століття із дня народження людини, яка перейшла в леґенду, яка започаткувала епоху, що триває ще й по сьогодні. Бо Петлюра — це усіблення боротьби за найдорожче, за найсвятіше. Цей державницький рух, який зупинити вже не можна.

І даремно ще й сьогодні багато з нас шукає та підкреслює, неґативи, чи замовчує а то й заперечує його працю та заслуги. Він — це постать, яку щойно перспектива років починає показувати в правильному величному світлі. Це особистість, яка за словами Євгена Маланюка „...живе і росте незалежно від призначеної їй кількости людських літ, росте і більшає, переступаючи границі звичайного часу..."

Сім хижих куль...

Забила Москва руками аґента Шварцбардта тіло Симона Петлюри, але духа забити не могла. Через серце людини ціляв ворог в душу народу, але не забив народ, а навпаки, зміцнив, зцілив, з'єднав його. В трагедії смерти свого провідника народ змужнів, став завзятішим. І бачимо сьогодні, що ворог безрадний стоїть перед нашою твердинею духа. І хоча старається і знутра і ззовні розсадити її, даремний його труд. Нащадки Петлюри, ті, які ще й не жили тоді як він загинув, ті, які й не сміли б про нього знати, відповідають в Україні на цей наступ ворога словами Симоненка: „...Народ мій є, вічно буде, / Ніхто не перекреслить мій народ..."

Застановімся ж, чим сьогодні є Петлюра для нас. Яке відношення маємо до нього ми, де багато з нас Україну й не бачили, бо народилися на чужині! А ще більше з нас не пережило добу підйому, добу Державности нашої Батьківщини, а знаємо про те все тільки з книг та слів очевидців.

Чи Петлюра і його доба піде в забуття з відходом у вічність останніх бойовиків часів нашої Державности та буде припорошеною книгою лежати на поличках бібліотек, з якої стиратимемо порох, як святкуватимемо евентуально якусь річницю? чи доба петлюрівщини, як свята ідея, буде надхнінням для наших нащадків аж доки не прийде наш Вашінґтон?

Твори про Петлюру

Досі, на жаль, немає написаної джерельної обґрунтованої наукової праці, чи монографії про Симона Петлюру. І не має наукової праці в чужих мовах про Петлюру і його добу, щоб ґідно удокументувати наше недавнє минуле. З більших праць вийшли тільки два томи оригінальних праць Симона Петлюри під назвою: „Симон Петлюра — статті, листи, документи", видані Українською Вільною Академією Наук у ЗСА та Бібліотекою ім. Симона Петлюри в Парижі.

Недавно появилася невеличка двомовна книжечка „Симон Петлюра — бібліографія" — в якій є зібрані і впорядковані всі заголовки праць про Симона Петлюру до 77 року. Книжечка надзвичайно помічна для всіх тих, хто цікавиться або студіює Симона Петлюру та його добу.

Переглядаємо сторінки книжок, газет, пригадуємо спомини батьків, очевидців. Перед нами зарисовується людина така ніби як ми, ніби інша...

Ось як описує Симона Петлюру його сучасник — поет Євген Маланюк:

„Коли б ми, „самовидці", що, в більшості, занадто призвичаїлися до постаті Петлюри, занадто освоїлися з його тонко-скептичною усмішкою, з його завжди голеним обличчям, з тим викришеним переднім зубом і попелястою чуприною, коли б ми могли подивитися на нього очима чужинця, людини сторонньої, може б і ми побачили в Петлюрі, крім добре знаного нам „Симона Васильовича", ще дещо інше і, либонь, несподіване. Пригадаймо собі ті сірі, може і не такі то вже й типові для українця очі, очі назагал лагідні, що вміли так чарівно усміхатися. Адже ж Петлюра, як і більшість із ґалерії вождів, посідав у великій мірі чар особистої поваби, що нею притягав оточення. Але, може, не всі знають, що ті чарівно-сірі очі Петлюри, в певних моментах, уміли раптом крижано холонути й обертатися в непроникливо-зимну й тверду крицю, що за хвилину та криця починала кресати грізні іскри гніву, ставала незламно-гострою й виразно-небезпечною".

Ні, ті очі дуже й дуже мало мали в собі від розмареного українського півдня. Було в них щось північне, варязьке..." („Книга Спостережень" — Маланюк).

Знаменитий швайцарський журналіст, Поль Дюбоше, передовий кореспондент 1-ої і 2-ої світових війн надрукував в „Пті Парізієн" 11-го липня 1919 року інтерв'ю зі Симоном Петлюрою. Він писав: „... Але це не поведінка, чи розмова, які притягають увагу, а саме обличчя Петлюри. Воно дуже живе, і зраджує інтенсивні почуття та звичку, здається не вроджену, а набуту в боротьбі, до енергійних рішень. Під сивим волоссям і широким чолом із трохи запалими скронями сяють ясні, блакитні очі, хоч із виразом утоми. Уста свідчать про звичку думати і переводити свої думки в життя. Але його обличчя часто застигає в милій усмішці. Це мрійник, що ввижається під маскою трибуна, мрія якого робить його незламним. Ця усмішка зворушення і нетеперішности Петлюри є тверда і загрожуюча...".

Французький журналіст Пелісіє написав у квітні 1919 року відкритий лист до публіциста Ерве: „У день мого приїзду до Києва, як одного з представників французької амбасади в листопаді 1917 року, я познайомився зі загальною ситуацією тут, та Симоном Петлюрою, українським провідником і визначним супротивником большевиків, і тому приятелем нас французів. Історія колись покаже, мій дорогий Еврe, що заходи, зроблені цим передбачливим і великим чоловіком, розбили пляни його противників, і хто знає, чи не врятували вони цілу европейську цивілізацію... ...Петлюра — організатор і провідник молодих українців, друзів демократії, ворогів большевиків і німців... Його популярність якась фантастична: її можна порівняти хіба з успіхами Наполеона Бонапарте при його повороті з Єгипту або з популярністю Ґарібальді"... („Жіночий Світ", червень 1976. Ч. 6).

Сучасники згадують Петлюру як людину життєрадісну, сповнену оптимізму а при тім відданого, працьовитого та витривалого. Ця його, свого роду, упертість в справі стала причиною народної приказки: „Чого ти до мене причепився, як Петлюра до України..." казали в Україні... Цю його витривалість у праці знаходимо в збірці великої кількости друкованих праць, як рецензії на культурні події, того часу, розвідки, статті, наукові праці.

Ширінь його зацікавлень є величезна — про що свідчать ось кілька заголовків: „Про Державну Раду", „Революція в Росії і европейська преса", „Політичні українські партії Галичини", „З української наукової літератури", „Пам'яті Миколи Лисенка", „До питання культурної творчости", „Ювілей Заньковецької", „Стан народної освіти і медицини на Полтавщині", „Іван Франко — поет національної чести"... і багато, багато інших цікавих тем. Тільки самій проблемі літератури та літературної критики він присвятив понад 40 праць, театру понад 10... Працюючи над розвідкою „Причинок до історії переселення „турецьких запорожців" на Кубань" — використав 27 писаних праць! Вони обґрунтовані, мають гарний стиль та мову, ясність думки та вислову. І з такою підготовою, з таким знанням, з таким всебічним розумінням національних, економічних, культурних і т.д. процесів, Симон Петлюра, за пророчими словами академіка Федора Корша стає на чолі нашої держави. Людина універсально освічена. Яка шкода, що не багато наших сьогоднішніх провідників мають таке широке зацікавлення різнорідними темами, та так ґрунтовно на них розуміються.

(Продовження буде)

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Ірина Макарик-Заяць здобула докторат

Молода журналістка і активна діячка СУЖК Ірина Макарик-Заяць завершила свої студії докторатом філософії на Торонтонському університеті, з успіхом оборонивши наукову працю „Справедливість у комедіях Шекспіра". Її докторську дисертацію з признанням оцінили професори філософічного факультету (література, історія, французька і англійська мови). Праця буде надрукована книжкою англійською мовою в Зальцбурзькому університеті.

Ірина Макарик - Заяць, донька Євгена і Людмили Макариків, з раннього дитинства набула в рідному домі найкращі підстави релігійного і національного виховання, любов до всього, що рідне, українське. З цією настановою вже з юних літ брала активну участь в українському культурному і громадському житті. Активна виховниця „Пласту", першунка Курсів українознавства ім. Сковороди, з поетичними здібностями і журналістичним зацікавленням, Ірина дописувала до нашої преси. Її вірші друкувалися в перекладі на португальську й німецьку мови.

Включившись у ряди Спілки Українських Журналістів Канади, стала ініціятором, основницею і душею Молодіжної Секції СУЖК. По смерті сл. п. Нестора Ріпецького — голови СУЖК у той час — як заступниця, стала головою СУЖК. За її ініціятивою і співредакцією видано Збірник статтей окремих членів Молодіжної Секції СУЖК. Доктор Ірина Макарик-Заяць, все мила і дружня у співпраці, активно включалась у підготовку щорічних популярних Равтів Української Преси і Радіо і в одному з них була обрана кралею.

Журналістична „жилка" і громадська настанова повели її і на екран Української Телевізійної Програми, у якій довший час вона була продуцентом і диктором, а українська громада з вдоволенням могла оглядати цікаві події з її культурного, мистецького, політичного і релігійного життя.

Д-р Ірина Макарик одружена з Ярославом Заяцем, також активним суспільно-громадським діячем, який тепер викладає англійську літературу в Раєрсон інституті в Торонто.

Спілка Українських Журналістів Канади щиро вітає свою активну членку та ґратулює їй і радіє її успіхами, знаючи, що і в дальшому Доктор Ірина Макарик-Заяць побіч своєї наукової і загально-громадської праці не забуватиме і за СУЖК.

В. Дідюк

Свято Матері в Апопці, Фльорида

Сестрицтво св. Покрови в Апопці обходило день Матері в четвер 8-го травня спільним Святковим обідом. Під час обіду голова українського об'єднання Остап Забитко привітав короткою промовою всіх присутніх матерів на залі. Другим бесідником був отець Назаревич, який поблагословив всіх матерів, які були присутні на залі, та висловив їм щирі, сердечні побажання.

Голова Забитко проголосив вибір Матері Дня. Найстаршою матір'ю дня була вибрана Марія Гаврилюк, а наймолодшою матір'ю — Дарія Кедром. Вона має четверо дітей і вступила до нашої громади. Третьою Матір'ю Дня стала І. Назаревич, дружина нашого священика.

По виборі матерів кожна матір дістала китицю рож і їм трьом голова склав ще раз сердечні побажання. Многоліттєм закінчено Святковий обід в честь матері.

І. Забитко

Члени УММАН...

(Закінґення зі стор. 1)

французькою мовою проф. д-р Ярослав Рудницький, президент УММАН, підкреслюючи культурну свободу й толерантне ставлення до різних етнічних груп, включно з українською — міста Монтреалю. Не у Вінніпеґу, а в Монтреалі їздять коло 30 автобусів із написом „Шевченко", — підкреслив проф. Рудницький у своїй доповіді. Французькі переклади „Заповіту" й „Мені однаково" прочитала Й. Пуаріє з міста Квебек, ілюструючи цим доповідь.

Про Івана Франка як назвознавця говорили англійською мовою д-р Анна Бойцун із ЗСА. Про передачу канадських топонімів українською мовою мала мати доповідь Ольга Войценко з Оттави; з уваги на неприсутність авторки відчитано тільки резюме доповіді англійською мовою. Доповідь академіка УММАН проф. д-ра Яра Славутича про русифікацію українських місцевих назв в СССР перекладено на Міжнародний Конґрес Ономастів, що відбудеться в 1981 році в Анн Арборі, Міч., і на який запросив усіх присутніх проф. В.Ф. Ніколейсен, організатор цього конґресу, що в цій справі приїхав спеціяльно з Анн Арбору.

Конференцію закінчено одноденною ономастичною поїздкою по Монтреалі й околиці, в часі якої учасникам пояснювали походження монтреальської топоніміки.

Клівленд вшановує пам'ять композитора, музики й поета Володимира Івасюка

Невідомий поет із поневоленої України запевняє дух закатованого руками КҐБ композитора Володимира Івасюка:

„Сходяться люди до твоєї могили,
Ти не будеш забутий народом своїм.
Дуже мало з тобою ми, друже, прожили.
Будем вічно гордиться ім'ям твоїм."

(„Тебе вороги завели до могили" Виз. Шлях, ч. 10, 1979 р.)

Таки справді сучасники на батьківщині не забувають свого улюбленого барда, бо постійно відвідують його могилу на Личаківському кладовищі у Львові, складають там китиці квітів, а дехто свої поезії чи прозові присвяти. А в нашій еміграційній діяспорі майже в кожному більшому осередку поселення вшановують його пам'ять зібраннями і концертами.

Ось у неділю, 18-го травня, українська громадськість міста Клівленду взяла масову участь у відмічанні першої річниці смерти Володимира Івасюка. Це святкування підготовив місцевий ОД ТУСМ ім. Миколи Міхновського. Почалося воно поминальною Богослужбою в соборі св. Володимира з участю трьох священиків. Церковний хор співом підсилював глибину моління земних за душу закатованого раба Володимира та поглиблював більш і скорботу по причині так передчасно підтятого життя. Володимирові Івасюкові було лише тридцять років...

З церкви молодь зформувала жалібний похід, на чолі якого йшла ТУСМ-івка у буковинському одязі та несла китицю квітів, яку, увійшовши до залі, зложила біля портрета композитора. Властива програма відбулася в церковній залі й відкрила її коротким словом голова місцевого ОД ТУСМ-у Іра Фаріон. Зі святочною промовою виступив про композитора, поета, музиканта і співака журналіст В. Лехтер, який сам родом з Буковини і недавно прибув до ЗСА.

Змістом доповіді проф. Ярополка Ласовського була фахова оцінка модерної пісні В. Івасюка з рівночасним підкресленням, що вона побудована на первнях чисто українських. По причині відсутності автора, його доповідь відчитав Андрій Прятка, голова Крайової управи ТУСМ-у.

В дальшій програмі Мирося Лобур із чуттям відчитала „Пам'ять про Івасюка", написана невідомим автором із України. Музична частина свята внесла пожвавлення та допомогла присутнім глибше зрозуміти музику незабутнього Володимира Івасюка. Група членок ТУСМ-у відспівала при фортепіяновому супроводі пісню, присвячену пам'яті композитора: „Гей, у лузі" — слова В. Симоненка, музика Я. Ласовського. Гості з Ню Йорку, Христя Іванів та Олесь Кузишин блискуче зарепрезентували пісню Володимира Івасюка. Вони проспівали: „Пісня буде поміж нас", „У долі своя весна", „Я — твоє крило", „Балада про мальви", „Запроси у сни" та „Червона рута". Їхні гарні свіжі голоси, глибока інтерпретація пісень, молодечий підхід у виконанні створили справжнє диво, пісні Івасюка закружляли в залі, повні життя. В додатку настрій підсилювали чорні строї виконавців з узористими нашивками. Здавалося, оплескам не буде кінця.

По відспіванні „Не пора, не пора" публіка розходилася та несла в своїх враженнях фізичний і духовий образ Композитора та уривки мелодій з його пісень. Дехто ще оглядав вистинки з преси про Володимира Івасюка, знімки з його похорону й нагробка.

Громада Клівленду радіє, що ТУСМ розгорнув свої крила. Бож не тільки влаштував відзначення смерти замученого Композитора, але впродовж довшого часу веде посилену акцію в обороні Юрія Шухевича.

На початку святкувань голова ТУСМ-у Іра Фаріон представила конґресмена М. Гатчадоріян, спонзора резолюції за звільнення Юрія Шухевича. В короткому слові він некреслив кривди, які совєтська влада заподіяла Юркові Шухевичеві та його рідним. Повідомив, що резолюція пройшла одноголосно в Палаті репрезентантів стейту Огайо, але ще мусить бути схвалена сенаторами. Щойно тоді відішлють її до президента Картера та Уряду у Вашінґтоні.

Н. Ґолембйовська

В ДРУГУ, НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ, мого Улюбленого БРАТА

бл. п. д-ра РОМАНА ФІЛЬВАРКОВА

буде відправлена
в понеділок, дня 16-го червня 1980 року
о год. 8-ій ранку
в церкві св. Михаїла в Монтреалі, Канада

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Про молитви за спокій душі Покійного просить —
сестра — мґр фарм. НАТАЛІЯ ПРИШЛЯК з Родиною

ПОДЯКА

Замість квітів на свіжу могилу моєї Сестри

бл. п. Дарії Савка

пожертви ($160.00) на фонд будови Української Церкви в Люрді, Франція, зложили слідуючі жителі будівлі Павла Гука в Джерзі Сіти:

Білик В., Вербяна Н., Волощук Р., Ґерус М., Данчук П., Дядинюк О., Кедрини М. І., Кедринський О., Крамарчук І., Лисько Д., Мосевич Л., Назар О., Онишкевич В., Погорецькі М. Р., Пясецькі Н. П., Стецура С., Тамарські І. Ю., Тер-Карапетіян В. С., Хруцька О., Шугани Е. С.

Додатково, на ту саму ціль $10.00 зложили О. О. Клюфаси.

Сердечна подяка всім ЖЕРТВОДАВЦЯМ.

ІВАННА САВИЦЬКА

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА на могилі

св. п. проф. д-ра РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

відбудеться
в четвер, 12 червня 1980 р., о год. 12:30 дня
на цвинтарі Страдальної Божої Матері
Langhorn — Yardley Rd., Middleton Township, Pa.

Посвячення Пам'ятника довершить Високопреосвященний Архиєпископ Митрополит МИРОСЛАВ ЛЮБАЧІВСЬКИЙ.

Посвячення попередить

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
в Катедрі НЗПД Марії у Філядельфії, Па.
о год. 11-ій ранку.

Запрошується до участи Родину, Знайомих і Приятелів Покійного.

Об'єднання Лісників і Деревників в Ню Йорку, Н. Й.

ділиться сумною вісткою,
що дня 7-го червня 1980 року, на 72-му році життя, відійшов у Вічність б. надлісничий на Рідних Землях

бл. п. АДАМ ШМЕРИКОВСЬКИЙ

Синам та Родині Покійного глибокі співчуття складають —

Управа і Члени ОБУЛІД-у

З болем і смутком повідомляємо всіх Членів Фонду Катедр Українознавства, що дня 8-го червня 1980 року, відійшла від нас у Вічність, на 61-му р. трудолюбивого життя

сл. п. СТЕПАНІЯ СІКОРА з дому ЗВАРИЧ

визначна меценатка Фонду Катедр Українознавства, членка Комітету ФКУ, довголітня членка українського підпілля, учасниця боротьби УПА на Лемківщині, кол. дружина командира УПА Ореста, щира і віддана патріотка, для якої праця для свого народу була провідною ідеєю цілого її життя.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Мужеві Василеві, Синові і всій Родині складає глибоке співчуття —

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
та КОМІТЕТ ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА на СТЕЙТ ОГАЙО

З глибоким жалем і смутком повідомляємо Рідню, Приятелів і Знайомих, що 7-го червня 1980 року відійшов у Вічність, несподіваною смертю, на 72-му році життя,

наш Найдорожчий
БАТЬКО, БРАТ, ВУЙКО І ДІДО

бл. п. АДАМ ШМЕРИКОВСЬКИЙ

ЛІСНИЧИЙ З ЯРЕМЧА

Горем прибиті:
син — АДРІЯН з дружиною ІРЕНОЮ та дітьми КАТЕРИНОЮ, МЕЛЯНІЄЮ І ТАМАРОЮ
син — ІВАН з дружиною УЛЯНОЮ та сином МАРКОМ
сестра — ІВАННА ПРИЙМОВА
сестрінка — РОМА БОГАЧЕВСЬКА з чоловіком ЮРІЄМ та дітьми АННОЮ І БОРИСОМ
Ближча і дальша Рідня в Україні

ПАНАХИДИ відбудуться у вівторок, 10-го і середу, 11-го червня 1980 р., о год. 8-ій веч. в Danovski Funeral Home, при 336 Marcy Avenue, Riverhead, Long Island, N.Y.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 12-го червня 1980 року, о год. 9:30 рано з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Riverhead, опісля на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Українська Вільна Академія Наук у США

В неділю, 15-го червня 1980 року
після Служби Божої, о год. 12:30 дня
У ДВАДЦЯТЬ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА УВАН у США

Проф. Михайла Олексійовича ВЕТУХОВА

буде відслужена
П А Н А Х И Д А
на могилі Покійного
на Українському Православному Цвинтарі
в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

УПРАВА УВАН у США

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.

з жалем повідомляє Учителів, Учнів, Батьків і Українське Громадянство, що в суботу, 7-го червня 1980 року, відійшов у Вічність.

бл. п. Д-р БОГДАН КАРАНОВИЧ

ДОВГОЛІТНІЙ ЧЛЕН ПРЕЗИДІЇ УМІ, СКАРБНИК І СЕКРЕТАР

Достойній Дружині п-ні Дарії і Родині, висловлює глибоке співчуття —

Президія УМІ

В глибокому смутку повідомляємо, що 8-го червня 1980 року, в ранніх годинах, в Клівлендській клініці, Огайо, відійшла від нас у Вічність, після тяжкої недуги, наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ, БРАТОВА І ТЕТА

сл. п. СТЕПАНІЯ СІКОРА з дому ЗВАРИЧ

уроджена в с. Глибочок Великий, Тернопіль, на 61-му році свого трудолюбивого життя, довголітня членка українського підпілля, кол. дружина командира УПА Ореста на Закерзонні, довголітній в'язень у повоєнній Польщі, учасниця боротьби УПА на Закерзонні, визначна меценатка Фонду Катедр Українознавства, членка Комітету ФКУ, членка Управи 33-го Відділу Союзу Українок Америки, віддана і щира працівниця на суспільно-громадському полі.

ПАНАХИДИ — в понеділок і вівторок, 9-го і 10-го червня 1980 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Колодій-Лазута, 5677 State Rd., Parma, Ohio 44134.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в середу, 11-го червня 1980 р., о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Андрея, а опісля на український цвинтар св. апп. Петра і Павла на Пармі, Огайо.

Важким горем прибиті:
муж — ВАСИЛЬ
син — ВОЛОДИМИР
шваґер — ІВАН
братова — з донею в Україні
сестрінка — ЛЮБА з чоловіком ДМИТРОМ і донями: МАРУСЯ, ІРКА І НАДЯ
сестрінок — ОРЕСТ з дружиною ЯРОСЛАВОЮ і дітьми: ІРИНА, ЗЕНОН І МАРКО
та ближча і дальша Родина в Україні, Польщі й Америці

Замість квітів на свіжу могилу, просимо складати пожертви на Український Гарвард.

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ФУНДАЦІЯ

з превеликим жалем повідомляє Раду Директорів, Членів-Основників, Членів-Фундаторів і всіх Членів Фундації, що дня 7-го червня 1980 року, відійшов у Вічність

сл. п. Д-р БОГДАН КАРАНОВИЧ

член-основник і екзекутивний віце-президент Фундації.

Дорогій п-ні Дарії та усій Родині Покійного висловлює наше глибоке співчуття —

Президія УМФ

Відбувся авторський літературний вечір Яра Славутича в Піттсбурзькому університеті

Піттсбург, Па. (В. Ящун). — В неділю, 11-го травня ц.р., у будинку Фрик Файн артс Піттсбурзького університету відбувся авторський літературний вечір відомого поета, науковця й педагога Яра Славутича, професора Альбертського університету. Це перший раз в історії Піттсбурзького університету, що українському поетові дано було змогу виступити перед ширшою публікою як українською, так і чужою. Програму відкрила мґр Марта Пісецька-Фарлі, голова Українського технологічного товариства Піттсбурґу, вітаючи шістдесят п'ять присутніх, тобто відносно чималу кількість, якщо взяти до уваги те, що це був „День Матері" і дехто був перешкоджений.

Читання творів поета попередило п'ятнадцятихвилинне вступне слово англійською мовою д-ра Василя Ящуна, професора Піттсбурзького університету. В ньому він відмітив наукові й педагогічні осяги поета та дав характеристику його поетичної творчости. Вона охоплює собою вісім збірок поезій, довгу поему „Моя доба" і чимало перекладів чужих поетів. Деякі поезії Славутича вийшли в світ у перекладах англійською, французькою й німецькою мовами.

Вказавши на різноманітність тематики згаданих збірок, проф. Ящун підкреслив їх привабливість, мотиви, жанрову приналежність і багатство стилістичних засобів. Опісля поет читав свої поезії згідно з програмою, а саме: „Епілог", присвячений двом стам українських авторів, що їх знищили російські комуністи в тридцятих роках; уривки нової поеми „Голод" в Україні: 1933 року, „Карпатські січовики", „Три дружини" та деякі ліричні поезії, наприклад, „Тепле небо твоїх очей" і інші. „Епілог" і „Тепле небо..." прочитав також в англійському перекладі студент Богдан Свищ.

До кожного читання поет давав коментарі. Особливо зворушливими були уривки поеми „Голод". Так і відчували присутні, що ця поема зродитись могла тільки під пером мистця слова, який сам пережив жахливе лихоліття голодового геноциду в Україні. З великою увагою заслухали присутні теж декламації вірша „Карпатські січовики", до слів якого склав музику Григорій Китастий, та незвичайно цікавої розповіді поета про обставини й мотиви його написання.

Подякою за участь у вечорі закінчено програму, після якої присутні гостились чаєм, кавою та солодким і ще дуовго розмовляли з поетом.

Цей вечір був корисною культурною подією в житті Піттсбурґу та залишив у всіх присутніх милий і уважливий спомин про Яра Славутича, поета і людину.

До успіху цього вечора причинились крім проф. д-р Василя Ящуна, мґр Марта Пісецька-Фарлі й інж. Михайло Комічак, директор української радіопрограми, який чотириразовим оголошенням цього авторського вечора на недільній програмі, доброю декламацією вірша „Карпатські січовики" на останній недільній програмі та заохотою громадян до участи у вечорі заслуговує на особливе признання. Певні услуги дав також інж. Михайло Корчинський.

Людина відійшла у засвіти

Небагато кого з нас можна назвати людиною з великої літери. Повністю заслужив на неї великий учений, мислитель, науковий дослідник, публіцист, педагог, член різних наукових інституцій, опікун студентської молоді, професор УВУ д-р Олександер Шумило фон Кульчицький.

Серед української інтеліґенції Парижу найцікавіші розмови велися саме в гостинній хаті панства Кульчицьких, де при чаєві пані Людмили відбувалися сходини паризької Делеґатури УВУ, зароджувались пляни наукової діяльности, творилися проєкти щораз то нових наукових конференцій чи з'їздів, добиралися праці до нових збірників, критикувалися книжки і доповіді, обговорювалися різні культурні й політичні події.

Нерідко при таких дискусіях виринали суперечки між розмовцями, проте вони ні в кого не викликали гніву чи образи, хоч критика нашого „Метра" була завжди сувора, але справедлива. Ці суперечки доводили, що розмовці гостро переживали справу української науки, намагаючися піднести її престиж, як теж те, що остаточну рацію мав завжди наш найбільший авторитет — проф. Кульчицький, який своїм аналітичним розумом умів глядіти далеко вперед та віднаходити істину ще ніким не усвідомлену, а ним уже відкриту.

І тільки убогі духом люди не могли перенести духової вищости, шляхетного в усіх відношеннях професора і не раз побутовими дрібницями допікали, заглибленому у філософію і далекому від злободення, ученому. Він реаґував на це з висоти своєї „панськости" і по-християнськи прощав ближнім провини.

Наче надолуженням цьому, була пошана, якою втішався професор серед чужинців, німців і французів і то у високих наукових чи церковних колах. Вистачить навести такі французькі визначні імена, як монс. Рюп, ректор Пупар, монс. Декам, професори Сорбони Паскаль, Кадо та багато інших.

Прикований затяжною недугою до ліжка, Професор не переривав своїх наукових дослідів, виявом чого були ще недавні статті в українській пресі. Його світлий мозок працював до останнього віддиху на 86-му році життя, до самої смерти в дні 30-го квітня 1980 року.

Похорони, що відбулися 6-го травня у каплиці дому НТШ у французькій церкві й на цвинтарі у Сарселі, зібрали паризьку громаду та прибулих з Мюнхену професорів УВУ, які створили принагідний хор з гарним тенором мґра В. Дідовича, під керівництвом Віри Дратвинської. Парох французької церкви, який добре знав Професора, назвав його „праведником між нами", чию мудрість і філософську релігійність знали мешканці Сарелю, зокрема ж його, радше душевне, ніж фізичне терпіння за свою пригноблену націю. Отець митрат Михайло Василик, який правив парастас, передав вислови співчуття від Владики Володимира й о. канцлера М. Левенця та монс. Декампа, а далі спинився на філософських пошуках мудрости і правди спочилого, чиє пізнання Бога вдосконалиться потойбічною формою й тому„ відводимо його не на вічне забуття, а на потойбічну діяльність".

Над могилою проф. В. Кубійович згадав свої розмови з св. п. проф. Кульчицьким на тему смерти, якої він не боявся, як теж те, що Дружина своєю опікою продовжила його творче життя. Проректор УВУ проф. З. Соколюк прощав покійного від імени перебуваючого в Австралії ректора, Сенату й усіх інституцій Дому науки, зокрема ж від нашої „Альма матер" — УВУ. З нею пов'язаний проф. Кульчицький від своєї габілітації, через деканати і ректорат, з величезними заслугами для української науки. Його великий внесок в українську культуру залишається у його наукових працях, які для його учнів, послідовників і читачів будуть „пам'ятником тривкішим за камінь".

Декан філософічного факультету проф. Гр. Васькович поклав наголос на заслуги професора у поширенні структурної психології, яка поглибила українську наукову думку. Він був у ній авторитетом — оригінальна оцінка нових сюжетів, голос у дискусіях, знання багатьох мов творили з нього досконалого партнера у наукових з'їздах. Розбудував інституції УВУ, виховував науковий доріст, підшукував наукових працівників, допомагав докторантам у дослідах і тезах. Великі заслуги проф. Кульчицького не проминуть безслідно.

На кінець слово забрав — французькою мовою — прокурор Владислав Желенський, який прийшов скласти пошану проф. Кульчицькому з двох мотивів — як членові Міжнародної Вільної Академії Наук у Парижі і як засновникові та першому голові Українсько-Польського Товариства. Ідея Професора про те, що „наші суперечки і сльози" минулися, а залишилися наші дві великі нації-сусіди, не вмре з ним, а знайде послідовників.

Спільний чай і кава для учасників похорону дали нагоду обговорити деякі проблеми, зокрема щодо упорядкування спадщини та видання її друком, чим займеться дружина Людмила Кульчицька при допомозі УВУ. Листи і телеграми, що напливають з усього світу, свідчать про цю велику Втрату, яку зазнала вільна українська наука зі смертю професора Олександра Кульчицького.

Софія Наумович

Назустріч...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

пам'яткою культурного досягнення княжої Руси-України, першим і найбільшим твором мистецтва Східньої Европи та однією з перлин світового мистецтва. Собор реставрували Петро Могила (1633-1638) і гетьман Іван Мазепа (1690-1697). У серію ввійшла також церква Всіх Святих, збудована гетьманом І. Мазепою в 1698 році у чоловічому монастирі Печерської Лаври — шедевр борокко в Україні. У серії — дві львівські церкви — Успенська церква, збудована з тесаного каменя у роках 1598-1630, архітектурний комплекс якої творить цінну пам'ятку раннього ренесансу в Україні й катедра св. Юра, собор галицьких митрополитів збудована в роках 1744-1764 в стилі рококо.

Вартісні малюнки

Серія складається із однотонних малюнків, виконаних пером. Графічно малюнкі чіткі, пропорційно витримані так на передньому, як і на задньому плянах. Кожна й найкоротша лінія є яскравим і переконливим прикладом органічної співзвучности мистця з його бажанням дати найкраще зображення кожної церкви.

Малюнки дорогі для ока й серця глядача. Вони його хвилюють своєю майстерністю, правдивістю і співзвучністю із духовими прагненнями нашої доби. У цьому велика заслуга мистця Юрія Мошинського.

Малюнки добре надруковані й мають наскрізь культурний вигляд. Можна з певністю сказати, що вони допоможуть нашій громаді познайомитися із кращими зразками нашої церковної архітектури та стануть надійним помічником у вихованні нашого молодого покоління.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 16

Ім'я, місто	Сума
В. В. Яримович, Чікаґо	$25.00
Е. Яремко, Боффало	20.00
І. Конвіцький, Філядельфія	12.50
В. Возьний, Гемстед	12.00
О. Куси, Лейк Ворт	12.00
К. Гадзевич, Гартфорд	10.00
Т. Шевчук, Пассайк	10.00
О. Яхно, Лонґ Айленд Ситі	9.70
Д. Птизя, Трентон	7.20
Н. Кусий, Іслінґтон	6.20
Дж. Адкінс, Она	5.00
А. Д. Андрусишин, Сиракюз	5.00
І. Вінковський, Дербі	5.00
М. Буркгард, Парма	5.00
Я. Ґалан, Вайнкот	5.00
І Гудз, Гартфорд	5.00
д-р А. Гудзяк, Сиракюз	5.00
А. Данилюк, Міннеаполіс	5.00
В. Дембич, Вінніпеґ	5.00
І. Деркач, Палос Гіллс	5.00
В. Дорофей, Рочестер	5.00
А. І. Заброський, Бервин	5.00
Я. Загора, Нюарк	5.00
Г. З. Жеребняк, Акрон	5.00
В. Ковач, Стретфорд	5.00
А. Кравчук, Мейплвуд	5.00
Р. Кухта, Юніон	5.00
Е. Майбо, Ірвінґтон	5.00
О. Марич, Філядельфія	5.00
М. Мартиненко, Трентон	5.00
О. Міхаленко, Ст. Пітерсбурґ	5.00
С. Плуговська, Ню Гейвен	5.00
Ю. Сливка, Даймонд Пойнт	5.00
М. Сьолковський, Ст. Кетринс	5.00
о. Н. Федорович, Монессен	5.00
М. Чучман, Торонто	5.00
І. Шелестинський, Киркленд Лейк	5.00
Д. Шолдра, Джерзі Ситі	5.00
В. Яременко, Гаваі	5.00
Я. Головач, Торнгілл	4.00
А. Романюк, Отава	4.00
П. Гаркач, Лорейн	3.00
Н. Горбулик, Ореґон Ситі	3.00
П. Ґордійчук, Ленсдейл	3.00
М. Дуркач, Пукіпсі	3.00
Я. Заяць, Бріджпорт	3.00
Г. Зимбалюк, Озон Парк	3.00
В. Камінський, Вільметте	3.00
д-р В. Каранович, Нюарк	3.00
В. А. Клебович, Ню Вритейн	3.00
М. Коверко, Блумінґтон	3.00
М. Марушка, Чікаґо	3.00
В. Мерещак, Ветерсфілд	3.00
Л. Онишкевич, Лоренс	3.00
Н. Світлична, Нюарк	3.00
І. Слонський, Філядельфія	3.00
І. Сось, Сілвер Спрінґ	3.00
д-р О. С. Сохан, Йонкерс	3.00
А. Станко, Лонґ Айленд Ситі	3.00
В. Андрушко, Асторія	2.50
М. Бабій, Воррен	2.50
Ф. Вірстюк, Кліфтон	2.50
Я. Седлярчук, Чіктоваґа	2.50
П. Дмитренко, Сонома	2.20
М. Васьків, Кергонксон	2.00
М. Вітвік, Ґановер	2.00
В. Гоміцький, Кармел	2.00
В. Данилюк, Ґейлорд	2.00
В. Єрмоленко, Міннеаполіс	2.00
П. Іваш, Маямі	2.00
Р. Ільницький, Форест Гіллс	2.00
П. Капітула, Йонкерс	2.00
В. Кец, Франклін Парк	2.00
Т. Когут, Філядельфія	2.00
Н. Москаль, Спрінґ Велі	2.00
В. К. Ничай, Чікаґо	2.00
Т Орел, Н. Берґен	2.00
І. Панчук, Бетл Крік	2.00
Р. Плавюк, Монтреаль	2.00
Р. Д. Поголек, Вінтер Парк	2.00
Ю. Раковський, Лонґ Айленд Ситі	2.00
М. А. Рибчук, Нютавн	2.00
М. Сенти, Парма	2.00
Е. Скоцко, Сільвер Спрінґ	2.00
О. Смішкевич, Нюарк	2.00
К. Тесля, Марлборо	2.00
М. Техловець, Норвіч	2.00
О. І. Ткачук, Ню Йорк	2.00
Н. Шаффер, Вілліямставн	2.00
О. Бурачок, Вудсайд	1.00
Л. Гайда, Рослиндейл	1.00
М. Голінко, Вейсайд	1.00
А. І. Клецор, Норт Брансвік	1.00
М. і М. Левицькі, Мейплвуд	1.00
Е. Павліш, Чікаґо	1.00
А. Роік, Іст Гановер	1.00
М. А. Семянчук, Чікаґо	1.00
А. Стовба, Парма	1.00
Ф. Ф. Стубан, Сеймор	1.00
Т. Турченюк, Монтреаль	1.00

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР В УРЯДАХ президентів Ніксона і Форда Генрі Кіссінджер заявив у Рочестері на обіді, метою якого було започаткування збірки на вибір Роналда Реґена на президента ЗСА, що він почувається до обов'язку виступати в користь Реґена, бо закордонна політика президента Джіммі Картера привела цю країну до „безвихідної руїни". „Це є найбільш критичний період в нашій історії", — заявив Кіссінджер, додаючи, що обставини вимагають сильного республіканського лідера у Вашінґтоні, „щоб запевнити безпеку нашій країні".

ДІТОЧА КАЗКА „ЖАБА" І ЗАБАВА В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Музичне Дошкілля при УМІ під проводом Марти Шлемкевич-Савицької влаштовує у неділю, 15-го червня ц. р., о год. 3-ій по полудні в залі церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд авеню казку-пантоміму „Жаба" і забаву для дітей.

ЛІТНІЙ СЕМІНАР УВАН

Лексінґтон, Н. Й. — Літній семінар Української Вільної Академії Наук (УВАН) відбуватиметься в цьому році від 18-го до 22-го серпня ц. р. у відпочинковій оселі „Карпатія" у Лексінґтоні, Н. Й. Головними лекторами-доповідачами будуть: Леонід Плющ, який говоритиме на тему „Націонал-большевизм" і Григорій Костюк про Винниченка. Зголошення приймає д-р Ренета Голод, 741 Норт 25-та вулиця, Філядельфія, Па. 19130. Число місць на семінарі обмежене.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА К. ГУЗАР, членка УНС Відд. 267 ім. Тараса Шевченка у Вестбури, Ню Йорк, померла 11 травня 1980 р. на 52-му р. життя. Нар. 1928 р. в Ню Йорк Сиrі, Н Й.; членкою УНС стала у 1963 р. Залишила у смутку чоловіка Вілліяма, синів Вілліяма Дмитра і Роберта Ілька. Похорон відбувся 14 травня 1980 р. на цвинтарі Бічвуд, Ню Рошелл, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АНАСТАЗІЯ РАҐАН, членка УНС Відд. 24 св. Григорія в Ранкін, Па., пимерла 11 травня 1980 р. на 89-му р. життя. Нар. 1890 р. в Україні; членкою УНС стала 1918 р. Залишила у смутку сина Сема і дочки: Марію, Анну і Катерину з родинами. Похорон відбувся 14 травня 1980 р. на цвинтарі Мононґагели в Норт Брадльок, Пенна.

Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ІВАН ГОРНЯК, член УНС Відд. 286 Т-ва Вільні Козаки Саір, Па., помер 14 травня 1980 р. на 75-му р. життя. Нар. 1905 р. в Україні; членом УНС став у 1957 р. Похорон відбувся 16-го травня 1980 р. на укр. кат. цвинтарі в Атенс Тавншіп, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло І. Шкирпан, секр.

ВОЛОДИМИР ДЕВОНЧУК, член УНС Відд. 76 св. Івана Хрестителя, в Нюарку, Н. Дж., помер 23 травня 1980 р. на 74-му р. життя. Нар. 1905 р. в Платичах, Україна; членом УНС став у 1968 р. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Ольгу з чоловіком, сестру і 3 внуків. Похорон відбувся 27 травня 1980 р. на цвинтарі Голлівуд в Юніон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Юлія Демчук, секр.

СЕМЕН СКРУТ, член УНС Відд. 357 св. Михаїла в Нортгумберленд, помер в травні. Нар. 1891 р. в Юшкивичі, Україна; членом УНС став у 1945 р. Залишив у смутку Анну Калокітус і Антона Скрута. Похорон відбувся на цвинтарі Рівервю в Нортгумберленд, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СТАНИСЛАВ ГАЛЯК, член УНС Відд. 379 св. Юрія в Чікаґо, Ілл., помер 22 квітня 1980 р. на 66-му р. життя. Нар. 1914 р. в Добромилі, Україна; членом УНС став у 1961 р. Залишив у смутку сестру в Україні та кузинів і приятелів. Похорон відбувся 5 травня 1980 р. на цвинтарі св. Николая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

ІЛЛЯ КМІТ, член УНС Відд. 76 св. Івана в Нюарку, Н. Дж., помер 23 квітня 1980 р. на 84-му р. життя. Нар. 1896 р. в Україні; членом УНС став у 1934 році. Залишив у смутку синів: Степана і Нестора та родину. Похорон відбувся на цвинтарі Гейт оф Гевен в Е. Гановер, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Юлія Демчук, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ЧЕРВНЯ 1980 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-ий Відд., о год. 12:30 по пол., в домі фін. секр. при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути. — Б. Задорецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 22-го ЧЕРВНЯ 1980 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Йосафата. На порядку: відкриття, відчитання протоколу, звіти — фінансові, хворих, приєднування членів, збирання чл. вкладок. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, фін. секр., С. Мартинюк, касир, А. Гривняк, заст. кас., Д. Пристай, рек. секр.